

СВОБОДА

LIBERTY

ЖУРНАЛЪ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ V.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 30-го Грудня 1897.

Число 53.

Календарь.

1	Св. Савва муч.
2	Вонифатія муч.
3	Игнатія Богоносца
4	Св. ОЦБВЪ.
5	Анастасія муч.
6	10 мучениковъ въ Крѣтѣ
7	Навечеріе Р. Х.; Евгенія

Звѣстѣ.

Справы „Союза“. — Колька словъ до предплатниковъ. — Почтови порядокъ въ Америкѣ. — Польша, Русь и Литва. — Вѣсти изъ Канады. — Повинки. — Пожертвѣнія въ Крѣтѣ. — Де-що изъ вѣщаго. — Смѣхъ и правда. — Въспоминанія: Что такое русское православіе? — Паизъ профессоръ за моремъ.

УВАГА.

Котѣй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYRHANT, PA.

И увѣдомлять секретара по адресу.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYRHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Приступили слѣдующіи новы членны до „Р. Н. Союза“ въ тѣсѣню Новемб. с. р.

Зъ West Troy, N. Y.	Число въ год. вѣнцѣ: 711
Рончковский Дмит.	711
Зъ Olyphant, Pa.	Шевчикъ микола 668
Зъ Jersey City, N. J.	Филикъ Стефанъ 726
Зъ Buffalo, N. Y.	О. Дымивскій М. 586
Зъ Waterbury, Conn.	Гомикъ Стефанъ 711
Зъ Centralia, Pa.	Козакъ Теодоръ 635
Зъ Maufield, Pa.	Палаубякъ Гриць 571
Юзевичъ Ант.	571
Шведи Стефанъ	572
Зъ Pittsburg, Pa.	Здѣба Кузма 656
Бекъ Михаилъ	656
Пейко Никифоръ	657
Дзѣба Юрко	657
Кульчикъ — Ручка Иванъ	659
Ковальчикъ Иванъ	659

Зъ Lansford, Pa. 777
16. Кусереръ Яковъ
Зъ Simpson, Pa. 587
17. Островскій Семанъ
Зъ Shamokin, Pa. 635
18. Пытко Иванъ
19. Котыкъ Иванъ 660
20. Петраско Иванъ 650
21. Дзюмбелякъ Ива. 661
22. Яншиакъ Василь 661
23. Горонцакъ Алек. 662
Зъ St. Clair, Pa. 572
24. Гаспаръ Стефанъ
25. Козакъ Гнатъ 573

Колька словъ до нашихъ предплатниковъ.

Вже пятый рѣкъ мине, вѣдь часу, коли наша „Свобода“ побачила денне свѣтло. А такъ якъ маленька дѣтнина зъ каждымъ майже днемъ дужшае, наливає ся сплюку жита такъ и „Свобода“ за цѣлый тои часъ перейшла неодинокимъ ступенемъ розвою, прибрала зъ часомъ иншій видъ, ставала побѣдною до людей. Якъ она въ остальныхъ часахъ выросла и якъ ея личко, дорогой ея читатель, Вы самый наилучше осудити можете, бо намъ не годит ся хвалити своею власною дѣ-

сторонно осудити. Вы рускй робѣтники, судѣте самый нашу одинокую руску газету въ Америкѣ. Мы зѣ своей стороны скажемо, що естество и доглядали мы еѣ цѣлесенкй рѣкъ мовъ ока въ головѣ, щобъ ана ота наша дѣтничка „Свобода“ могла точно повѣстити ся що тыжидни передъ своимъ любимъ рускимъ народомъ и его втомленымъ вѣдь важкомъ прицѣ сляма додати сплы, надѣѣ на красну долю. А высылали мы еѣ передъ Вашимъ лицемъ зъ тремтѣющимъ сердцемъ, чи сповнитъ она ту

велику свою задачу — мы еѣ нѣколи не хотѣли пустити передъ Вашимъ очамъ мытою и нечесаюю и старали ся вѣсма силами, щобъ сея одинокая наша дѣтничка тай твоя ты робѣтнику рускй, могла принести тобѣ свѣтло правды и науки, свѣтло братерства и любви.

Чи несла „Свобода“ сеи подружка наша вѣспѣла на тѣ гарны и взыскны засады? Можемо погордити ся, що такъ, а доказомъ того тѣ численны рускй робѣтники, що свѣтло записуючи собѣ еѣ, — свѣтло до тои вѣспѣлои ватры загорѣти ся та ще и на будуче набрати огню, щобъ моцѣйше устояти въ борѣбѣ жита.

Мы нѣколи не высылали напои „Свободы“ кидати болотомъ навѣтъ на вороговъ нашихъ а все зъ розвагою и пучаючо розбирали рѣкъ, лазучи де крило а де просто. Мы и на дальше станемо вѣрно при тѣхъ самыхъ засадахъ тобо наше одинокое цѣлею буде добро робучихъ людей. Любимъ будемо правду и справед. вѣсть, а всею силою ненавидѣти и побо-

ведливѣсть безъ взгляду на те, вѣдкогобъ не походила.

То-жъ братя робѣтники! Въ кого охота постоити за тѣмъ взыскны засады, хто хоче належати до того гурту, котрый мае собѣ выбороти красну долю, най лучить ся зъ нами, най иде подѣ вѣспѣлои крыла „Свободы“, бо чимъ болѣе насъ буде, тѣмъ моцѣйшою стане „Свобода“, тѣмъ скорша наша побѣда.

То-жъ кличемо до Васъ рускй робѣтники, записуйте собѣ „Свободу“, шпрѣте еѣ вѣдь хаты до хаты, най еи лучъ свѣтла ввѣдре ся по

мѣжъ усеѣхъ Руспнѣвъ въ Америкѣ, а тогдѣ и мы зможемо прибрати „Свободу“ въ ще краснѣй стрѣй якъ досп и наляти еѣ болѣшимъ розумомъ. „Свобода“ недорого коштуе, лишь 2 дол. на рѣкъ.

Перше число по новомъ рѣкъ розѣплемо вѣсѣмъ нашимъ предплатникамъ тай ще декому, котрыхъ адресы маемо. Дальшй числа посылати лишь будемо тѣмъ, котры надѣшлють предплату.

РЕДАКЦІЯ „СВОБОДЫ“

Почтовый порядокъ въ Америкѣ.

Только люде несвѣдомы рѣкъ, могутъ выразити ся, что почта американска солидна державна инстиутція. Се неправда! Частіи крадѣжи почтовыхъ листовъ, а найновѣйшій выпадокъ такий близкѣ Нью Йорку, доказують зовѣсѣмъ що иншого. Недавно украли злодѣѣ зъ почтового воза, близкѣ Нью Йорку два повны мѣшкы регистрованныхъ листовъ, котры могли представляти вартость \$100,000. Сей выпадокъ доказуе власне незданность почты американской, се такыи выпадками не можъ сподѣвати ся навѣтъ въ центральной Африцѣ.

Але мы дивуемо ся, що частѣйше еще щось подобнаго не дѣе ся. Та бо справдѣ! Якъ можна выматати вѣдь американскои почты порядковъ, если уряды по почтахъ занимають люде, не посѣдаючи не то факховаго, але жаднаго навѣтъ образования. При каждой змѣнѣ президента, змѣняють трѣхи не вѣсѣхъ урядникѣвъ по почтахъ и розумѣе ся обсаджають такими людми уряды, котры наиболѣе заслужили ся при выборахъ,

а менше зъ тѣмъ, чи они способны на урядникѣвъ, чинѣ. — Множество урядникѣвъ крутитъ ся по урядахъ почтовыхъ, держава платитъ солѣно и дѣляго поммо величезныхъ доходовъ зъ почты, мае державу и величезны недоборы.

Такъ довго, якъ политичный системъ наладована киншѣе буде подставою публичного жита въ томъ „free country“ мусѣть и подобный злодѣйства дѣятися. Гдѣ не згадати за одну рѣкъ, котра дотычить регистрованныхъ листовъ. Повсюду въ Европѣ, платитъ держава за затрату порученого листу, примѣромъ Австрія платитъ 20 зр. а. в. Въ Спол. Державахъ, а таковы въ Канадѣ почта не водновѣдае за регистрованный листъ. Вкрадуть его злодѣѣ по дорожѣ — пропало, загине вѣдь на котрой почтѣ, а ты заскаржишь дотычного почтаря, его укарають, а навѣтъ могутъ усунути, але тобѣ листъ пропасть, тай нѣхто шкѣды не зверне.

Вирѣшѣмъ сѣхъ колька увать про почтовый порядокъ, нѣчого иншого насъ не вѣчать, якъ лишь показываютъ наглядно водносинны су-

жѣмо. Грошь радѣть свѣтомъ. Каждый гонитъ за долларомъ и хапаетъ его прямою дорожю (правно-злѣдѣйскою), якъ може, а якъ не може дойти до доллара тою дорожю то хапаетъ его при помочи кривыхъ пальцѣвъ. Каждый жѣ, якъ може — отъ, щобъ болѣе заработать вѣдь другого.

Обкрадѣны певно суть банкиры, значить головны законны рабѣсъ; злодѣѣ, що обокрали вѣдь почтовый може и бѣдолахи, сараки якѣсь, котры про себе, въ той спѣсѣ соціалну квестію розвязують. И чимъ болѣе

первѣность масткова зазначуе, значить, чимъ болѣе буде бѣдныхъ, а масткы будутъ гнити въ рукахъ, колька сотокъ людей, тѣмъ болѣе буде на свѣтѣ крадежей и другй збрѣдѣй будутъ на порядку дневномъ.

Звалѣть нашу теперѣшну вавилонску вежу, а повстане на еи мѣсцѣ суспѣльность, котѣ буде спочивати на принципѣхъ свободы, ровности и справедливости. Тогды и пожадливости и побудокъ до проступковъ и збрѣдѣй буде незрѣвно менше.

Такъ довго, якъ политичный системъ наладована киншѣе буде подставою публичного жита въ томъ „free country“ мусѣть и подобный злодѣйства дѣятися.

Гдѣ не згадати за одну рѣкъ, котра дотычить регистрованныхъ листовъ. Повсюду въ Европѣ, платитъ держава за затрату порученого листу, примѣромъ Австрія платитъ 20 зр. а. в. Въ Спол. Державахъ, а таковы въ Канадѣ почта не водновѣдае за регистрованный листъ. Вкрадуть его злодѣѣ по дорожѣ — пропало, загине вѣдь на котрой почтѣ, а ты заскаржишь дотычного почтаря, его укарають, а навѣтъ могутъ усунути, але тобѣ листъ пропасть, тай нѣхто шкѣды не зверне.

Вирѣшѣмъ сѣхъ колька увать про почтовый порядокъ, нѣчого иншого насъ не вѣчать, якъ лишь показываютъ наглядно водносинны су-

жѣмо. Грошь радѣть свѣтомъ. Каждый гонитъ за долларомъ и хапаетъ его прямою дорожю (правно-злѣдѣйскою), якъ можетъ, а якъ не можетъ дойти до доллара тою дорожю то хапаетъ его при помочи кривыхъ пальцѣвъ. Каждый жѣ, якъ можетъ — отъ, щобъ болѣе заработать вѣдь другого.

Обкрадѣны певно суть банкиры, значить головны законны рабѣсъ; злодѣѣ, що обокрали вѣдь почтовый можетъ и бѣдолахи, сараки якѣсь, котры про себе, въ той спѣсѣ соціалну квестію розвязують. И чимъ болѣе

первѣность масткова зазначуе, значить, чимъ болѣе буде бѣдныхъ, а масткы будутъ гнити въ рукахъ, колька сотокъ людей, тѣмъ болѣе буде на свѣтѣ крадежей и другй збрѣдѣй будутъ на порядку дневномъ.

Звалѣть нашу теперѣшну вавилонску вежу, а повстане на еи мѣсцѣ суспѣльность, котѣ будетъ спочивати на принципѣхъ свободы, ровности и справедливости. Тогды и пожадливости и побудокъ до проступковъ и збрѣдѣй будетъ незрѣвно менше.

культуру и первѣтну литературу, користаючи зъ татарского нападу и иншыхъ варварскихъ народѣвъ, присвоили собѣ повнѣнны Славяне. помѣшавъ зъ финскимъ племенами. Дальше на повнѣчь означивъ бы я другу руску державу Вѣду Русь, котра що до мовы, обычаѣвъ и чистоты словянской крови, дуже сподоблена зъ властивою Русю. На захѣдъ вѣдь нихъ ажъ до побережа балтійского моря, вырисувавъ бы я Литву. Полуднева часть Ливляндія, цѣла Курляндія, захѣдна часть нынѣшной витебской губернии, се Литва; а всѣхѣдна часть Пруссѣ вѣдь Курішъ Гафе и Гумбиненъ, цѣла майже сувальска губернія, болѣша часть виленской, часть гродзинской и цѣла ковенская, се властива Литва.

ПОЛЬЩА, РУСЬ И ЛИТВА.

(Колька словъ по поводу польско-русской угоды.)

Написавъ Йонасъ ЛИТВИНЪ.

IV.

Въ нѣмецкой часописи „N. Y. Morgen Journal“ зъ дня 12. грудня с. р. нѣкій Антонъ Клетте помѣщае статью подѣ загол. „Европа за сто лѣтъ“, въ котрыхъ доводитъ, что давлѣне слабыхъ народностей сильнѣйшими, меншими державами, есть противнымъ природѣ, а насилье наживане мовы и правъ ин-

ся варварству. Народъ не можетъ быть власностью другого народа. Зъ часомъ жѣдкий мусѣть дойти ся политичной свободы, а варварство мусѣть загнати зъ поступкомъ цивилизации.

Я гдѣжу ся зъ тѣмъ и на будучей мапѣ Европы, котрой п. Клетте ще не означивъ зовѣсѣмъ вѣрно, вырисувавъ бы я на полудни Еврѣспы одну велику державу вѣдь киргизскихъ степѣвъ до карпатскихъ горъ, вѣдь чорного моря гѣть ажъ за рѣку Сѣнь — се будуча руска держава, властива Русь, котрой имя,

хати и принципъ національно-демократичный, представляющий „церковь“, якъ сполучность православного русского народа, котрый неизмѣнно хоронитъ бѣтѣвскій спадщина. Болѣша часть однако народа стала по сторонѣ такъ званѣ „господствующей церкви“, а меньшѣсть, водказавша ся вѣдь послуху для тои ерархїи наражала ся на страшный переслѣдованя. Еслибъ было однако удало ся предводителямъ расколу потягнати за собою увѣсь російскій народъ, тогды пастырѣ, оставши пастырями безъ овцѣвъ, неволи мусѣлибъ були водказатися не только вѣдь переслѣдованъ, щобъ зъединити собѣ „вѣсь церковь“, але навѣтъ вѣдь своихъ правъ и простоту подчинитися жаданымъ народа. Побѣда великоруской ерархїи надъ неподчинившою ся частью великоруского народа была безсмыслѣну побѣдою клерикального принципа церкви, понеже безъ згоды народа, а навѣтъ противъ его воли, перемѣнила старинный „образокъ благочестія“ и безпощадно переслѣдовала вѣсѣхъ, котры не хѣли подчинити ся такимъ змѣнамъ. Ерархїя греко-російска вѣе тѣмъ самымъ твердила, что вся сила церкви концентруе ся въ нѣй одной, что власти церковной належать ся вѣсѣ права, а народъ не мае въ церкви нѣчого, кромѣ обязанности слѣпого послуху.

Раскольники еи, старообрядцѣ, жаловали ся непрерывно, что зъ ними поступаютъ не по христїански: Изъ-за того, что они крестятъ ся иначе и молятъ ся изъ старыхъ книгъ тай за то ихъ тяжело переслѣдуютъ и жѣвѣмъ палятъ. На тѣ жалобы, представитель тогдѣшней великоруской ерархїи патріархъ Іоакимъ, давъ слѣдуючу зъ тѣну водновѣдѣ: „мы за крестъ и мо-

ЧТО ТАКЕ РУССКОЕ ПРАВОСЛАВІЕ?

(Соціологичный очеркъ.)

Написавъ графъ Лелива (Е. Н. Матросовъ.)

(Дальше.)

Перше всего около 1650 р. патріархъ Никоновъ предпринимавъ усунѣне зъ церковныхъ книгъ и обрядѣвъ богато блудѣвъ, котры были ся вкрали завѣдками безграмотности переписыватѣльствъ. Въ старославянской текетѣ Библіи и книгъ богослужебныхъ вкрадѣсь было множество грубѣшихъ дохѣбокъ, котры зовѣсѣмъ скривили змысль первѣного текету. Щобъ направити того лихо, патріархъ Никоновъ сировадѣвъ зъ Атонской горы и другихъ мѣсцѣ греческого православия значне число наилучшихъ греческихъ манускриптовъ, посылъ котрыхъ бувъ справедный славянской текетѣ. Въ 1655 и 1666 рокахъ скликавъ вѣнь два мѣсѣцевъ церковны соборы ерархѣвъ великоруской православной церкви, котры одобрили поправлене патріархомъ церковныхъ книгъ и обрядѣвъ, посила греческихъ взорѣвъ, постановили вировѣдити въ уживане новы книги, а стары выключити зъ уживаня. Колижъ однако новы книги розѣслано по церквахъ державы московской, наступила обстановка зовѣсѣмъ неожиданна: значна часть народа не хотѣла ихъ прияти. Тота часть получила имя старообрядцѣвъ або раскольниковъ, понеже неприняте новосправленыхъ книгъ жадало захованя старого обряда и старыхъ книгъ, на котрыхъ они будовали стародавнѣ

благочестіе, а самымъ актомъ непринятія книгъ и обрядѣвъ, котры приняла була болѣша часть великоруского народа, вчинили они въ великоруской православной церкви расколъ — роздѣлъ, розрѣзъ. Такимъ образомъ духовна солидарность и згода священства и мирянъ, котры въ старинной Русѣ творили одну церковь, солидарность, котрую такъ отличалася малоруска православна церковь, та солидарность въ церкви православной великоруской нарушена за часѣвъ Никоновъ и якъ звѣстно не привернена по нынѣшный день т. е. въ протягу майже двохъ зъ половиною вѣковъ. Какъ и чимъ здѣлано той расколъ и хто въ томъ виноватый? Многы видятъ въ великорускомъ расколѣ, котрый жадѣвъ захованя старинного двораменного креста, старинныхъ богослужебныхъ книгъ, полныхъ ошѣбокъ, блудѣвъ т. п. доказы здѣлѣния великоруского народа, и его чудовичного консерватизму, цѣлковитѣи китайщины, котра выключаетъ велику можливість поступу и культуры. И дѣйсно, найвиднѣйшій представитель раскола въ ту эпоху, коли вѣнь новѣставъ, протопопъ Аввакумъ писавъ: „Аще я и несмыслѣнъ, гораздо неученый человекъ, да то знаю, что вся церковь отъ святыхъ отецъ преданная свѣта и непорочна суть. Держу до смерти, якоже прїяхъ, не предлагаю предѣлъ вѣчныхъ. Де насъ положено, лежи оно тамъ во вѣки вѣковъ.“ Якъ бѣ и не говорити, то та тирада по принципу ворожа всякому поступови взагалѣ, скриваетъ въ собѣ деякій иншій змысль, котрый повѣдъ что еще недостаточно выясненый. Въ тѣхъ старыхъ обрядѣхъ, старыхъ богослужебныхъ книгахъ, въ понятіяхъ „старин-

ного благочестія“ взагалѣ, представлявъ собѣ народъ старый, стрѣгий образъ жита великоруского духовенства, его во вѣсѣмъ близкомъ до народа, его тожѣномъ зъ народомъ въ жито, котры почали змѣняти ся въ епѣсѣ Никоновъ. Великоруско-православне духовенство почало въ епѣсѣ Никоновъ богатѣти, змѣняючи напрасно образъ жита; духовенство то почало стремѣтисъ до привильованого положеня и до политичного влыву, слѣдуючи за примѣромъ жита, який бачимо на духовенствѣ польскомъ и на декотрой части духовенства бѣлорускомъ и малорускомъ. Власне той ригоризмъ и деякій аскетизмъ старинно руского православия найшовъ собѣ въ расколѣ свой выразъ, котрый зъ верха лишь выражавъ ся въ требованю двораменныхъ крестѣвъ и т. п. Великоруска ерархїя, котру представлявъ самъ только патріархъ, вмѣсто скликати соборъ и запросити до участи въ нѣмъ не только прихильне собѣ духовенство, але и противны стѣрѣну т. е. народъ и старати ся розъяснити рѣкъ, водновѣла та ерархїя страшными переслѣдованьями. Одною зъ першихъ жертвъ такихъ переслѣдованъ упавъ вѣе повѣсье згаданный протопопъ Аввакумъ, котрого спалили живцемъ на кострѣ. Такимъ образомъ въ томъ часѣ, коли великоруска ерархїя признавала церковь, представительскою религїиной правды въ собѣ самой, значна часть народа великоруского признавала ту саму правду религїиную, заключаючи ся въ самомъ народѣ. Ясно, что ту, на почвѣ народности великоруской встрѣтили ся два непримиримыи принципы: принципъ клерикальный, представляющий „церковь“, якъ вышѣ, независиму духовну власть, котру народъ повиненъ слу-

хати и принципъ національно-демократичный, представляющий „церковь“, якъ сполучность православного русского народа, котрый неизмѣнно хоронитъ бѣтѣвскій спадщина. Болѣша часть однако народа стала по сторонѣ такъ званѣ „господствующей церкви“, а меньшѣсть, водказавша ся вѣдь послуху для тои ерархїи наражала ся на страшный переслѣдованя. Еслибъ было однако удало ся предводителямъ расколу потягнати за собою увѣсь російскій народъ, тогды пастырѣ, оставши пастырями безъ овцѣвъ, неволи мусѣлибъ були водказатися не только вѣдь переслѣдованъ, щобъ зъединити собѣ „вѣсь церковь“, але навѣтъ вѣдь своихъ правъ и простоту подчинитися жаданымъ народа. Побѣда великоруской ерархїи надъ неподчинившою ся частью великоруского народа была безсмыслѣну побѣдою клерикального принципа церкви, понеже безъ згоды народа, а навѣтъ противъ его воли, перемѣнила старинный „образокъ благочестія“ и безпощадно переслѣдовала вѣсѣхъ, котры не хѣли подчинити ся такимъ змѣнамъ. Ерархїя греко-російска вѣе тѣмъ самымъ твердила, что вся сила церкви концентруе ся въ нѣй одной, что власти церковной належать ся вѣсѣ права, а народъ не мае въ церкви нѣчого, кромѣ обязанности слѣпого послуху.

Раскольники еи, старообрядцѣ, жаловали ся непрерывно, что зъ ними поступаютъ не по христїански: Изъ-за того, что они крестятъ ся иначе и молятъ ся изъ старыхъ книгъ тай за то ихъ тяжело переслѣдуютъ и жѣвѣмъ палятъ. На тѣ жалобы, представитель тогдѣшней великоруской ерархїи патріархъ Іоакимъ, давъ слѣдуючу зъ тѣну водновѣдѣ: „мы за крестъ и мо-

„SVOBODA“ (LIBERTY) Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
сятъ высылати поѣдъ адресу:

То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО
ТЪЖДИЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“
можно достати слѣду-
ющей книжки:

Написавъ Н. Дмитровъ
ЦѢЛА 10 цѣт.

Якъ чортъ заслуживъ
кусенка хлѣба.
ЦѢЛА 10 цѣт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢЛА 10 цѣт.

Народный рухъ Ав-
стро-Угорскихъ Ру-
синъ Ч. І.
Написавъ М. Павличъ.
ЦѢЛА 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продовжене зъ стороны першог)

Въ послѣднихъ рокахъ чи-
мало вже давѣйше нево-
леныхъ народностей добо-
роло ся своихъ народныхъ
правъ, вѣдзискають ихъ и
Литовцѣ будыто наслѣдкомъ
политичныхъ переворотѣвъ и
подѣловъ, будъ черезъ на-
рѣментарный розвѣй, чи
якимъ иншимъ способомъ,
та намъ байдуже про вы-
боръ способѣвъ, мы подемъ
до своихъ цѣли тою дорожю,
котра насъ до негъ найскор-
ше и найлегше допрова-
дять.

Прирѣвнюа ту народы
до родѣвъ, деревъ. Коли ка-
лина, дерево, оствѣане въ
литовскихъ и русскихъ нѣ-
сняхъ, пося довогъ и о-
троп змы, выпускае ли-
стки въ тешлыхъ, полудне-
выхъ краяхъ, ждемъ, що
невдовзъ и на пѣвнѣ за-
цвѣте, щобъ лишь скорше
весна, вѣдповѣдний часть
насытъ.

Те саме буде и зъ нами,
зъ нашими народностями.
Правда, не богато Литов-
цѣвъ замешкуе Сполученъ
Державы, близько 100 ты-
сячъ. Недавно они ту посе-
лили ся, а що найважнѣй-
ше, дуже мало мѣжъ ними
образованыхъ людей. Всѣ
робѣтники, однакъ дивля-
чися на ихъ письменство, на
ихъ организаціи, можна ба-
чити ясно до чого стремитъ
та часть литовского на-
рода. До чого стремитъ часть
народу, до сего стремитъ и
стремитъ буде цѣлый на-
родъ, бо має ти самъ жи-
вотный сокъ, того самого на-
родного духа.

Въ пруской Литвѣ, де
Литовцѣ до послѣднего ча-
су голосовали за нѣмец-
кими консерватистами, при
будучихъ выборахъ, задуму-
ють вже мати своихъ ли-
товскихъ послѣвъ въ обохъ
цѣсарствахъ. Яки ягоди
дозрѣли на двоухъ галузяхъ
литовской калины, таки доз-
рѣють незабаромъ и на ин-
шихъ, бо всѣ галузи суть
той самои натуры.

Братя пося бажанъ и
напрямъ, Русины и Бѣло-
Русины Намѣры Россіянъ—
Москалѣвъ и Поляковъ не
суть передъ нами закрыты
— они суть сильны, а насъ
уважають за слабыхъ и
хотятъ насъ зничити, а
щобъ мы самостѣйно розви-
вали ся на се нѣколи не
позволятъ, если мы ихъ до
сего не приневолимо. Якимъ
оружіемъ воюють наши во-

роги противъ насъ, такимъ
повинни и мы воювати. О-
ни лущать ся, а мы и собѣ
повинни лущати ся.

Таже передъ 500 роками
Литва, Бѣла Русь и Мала
Русь (майже цѣла) були
случени и творили одну
велику и могучу литовско-
руську державу. Були то ста-
ры варварскы часы а однакъ
не було тамъ жадного пе-
ресѣдованя ані народ-
ностей ані религіи. Поганскы
литовскы князѣ будовали
церкви для своихъ русскихъ
жѣнокъ, а литовскы и русскы
придворны бояры, вѣжды
литовско-рускихъ войскъ
бесѣдовали на обохъ мовахъ:
литовской и русской. Если
въ варварскихъ часахъ Ли-
тва и Русь потрапили жити
въ згодѣ и еднѣсти, то да-
леко скорше потрапили бы
и теперь. Если тодѣ не було
тамъ у жадной зъ тыхъ на-
родностей захланыхъ, па-
жерлпыхъ и фанатичныхъ
намѣровъ, тымъ болѣше не
було бы того и теперь. Менѣ
все на гадѣ уніа любинь-
ска, вѣдъ котрой Поляки за
для лучности зъ Россіянами
вѣдступаютъ, однакъ насъ
Литовцѣвъ, Мало-Русинѣвъ
и Бѣло-Русинѣвъ тотъ уніа
могла бы лущити и на даль-
ше. Тройця, хотъ вѣдмѣнна,
лишила бы ся, а мріи По-
ляковъ вѣдбудувати державу
вѣдъ Балтійского моря до
Чорного моря мы найлегше
могли бы здѣйснити. Держа-
вы суть организаціями а
якъ всѣ иншы организаціи, ма-
ють свой вѣрѣтъ и свой ко-
нецъ. Безъ сумнѣву цынѣш-
на російска держава, кот-
рои розвѣй такъ скорый а
неприродный, бо основанъ
на тирани, противный иде-
амъ сучасныхъ часѣвъ, а
складъ державного тѣла
рѣвножъ неприродный, бо
зложенъ зъ чимало рѣж-
ныхъ народностей: не може
дѣлать.

На звалищахъ сучасного
московского велита, коли
розсыплъ ся, якъ колѣса на
звалищахъ римского велита,
поставитъ новы политичны
организы, зайдуть новы
комбинаціи, новы угоды,
котры чейже не будутъ о-
перты на перестарѣлыхъ
традиціяхъ ані любинь-
ской уніи, ані напвѣной не-
розлучности супружеской,
ані невѣрной тройцѣ; лишь
на братерской, добровѣль-
ной лучности въ цѣли са-
мопомочи и самоохорони,
якъ рѣвны зъ рѣвными и
вольны зъ вольными.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Brokenhead, дня 6. грудня 1897.

Почтенна Редакціо!

Упрашаемо о ласкаве у-
мѣщене наступающихъ словъ
кѣлька въ ломахъ милоп-
намъ газетѣ „Свободѣ“, вѣдъ
насъ Русинѣвъ изъ закутка
канадійского Брокенгедъ.

Дуже намъ часами прикро,
читаючи въ „Свободѣ“, що
нашихъ братьевъ Русинѣвъ по
всѣхъ новозаложенихъ ко-
лоніяхъ вѣдвѣжають дуже
часто гостѣ розличного рода,
а то священники рѣжноп-
вѣры, агенты—смотрѣтелѣ,
прикащики и иншы не-
потрѣбны драпи, а навѣтъ
и его Высокое Влатородіе
Mr. Schulz, ц. к. конзулъ
панства австрійского, то-жъ
обсмотрѣвъ нашихъ Русинѣ-
въ въ Yorkton, Dauphin(?)
и Edmonton. А напоследѣдъ
читаемъ, що кромѣ тыхъ
почтенихъ людей, зачина-
ють тамъ загощувати и во-
дунники, шукаючи всякихъ
способѣвъ, щобы вырвати
послѣдній долларъ бѣдному
хлопови.

А до насъ, хоты живемъ
такъ близко головного мѣста
Виннипегъ, бо йно о 35 миль
англійскихъ, а однакъ нѣ-
хто, якъ бы замовпѣ або
зачаровавъ, ані живыи духъ
не загляне. Выправдъ обѣ-
демо мы ся безъ такихъ го-
стей якъ ти послѣдны, але
однакъ радѣ-бысьмо у насъ
видѣти хоты разъ нашего
русского священника, а мно-
го ихъ кружило вже въ около-
ло нашої осады, а до насъ
анѣ рушь. Жаль маємо имен-
но йно до одного свяще-
ника, котрый меншае май-
же вѣдъ року въ Виннипегъ
на Ross Ave. 466, а до насъ
не ласкавъ нѣколи загости-
ти, думаемо, що нашъ отецъ
духовный довѣдавъ ся, що
мы не боляты и тому не
насъ не ласкаво загостити,
заго дожджае до насъ дуже
часто священникъ Нѣмецъ,
або р. к., а нѣколи еще не
кридывавъ собѣ на насъ.
Живе насъ тутъ до 73 фа-
мелѣй католическихъ, скла-
дючи ся зъ троухъ наро-
довостей т. е. Русинѣвъ,
Поляковъ и Нѣмцѣвъ.

Земля у насъ дуже уро-
жайна и красна, лѣсовъ ма-
ємо подостаткомъ, а сѣна
ростуть тутъ красно, що
якъ рѣдко здыбати, однимъ
словомъ нѣжного намъ тутъ
не бракуе якъ толькы зъ
сотню нашихъ братьевъ Ру-
синѣвъ, а въ тойчасъ наша

була бы выграна, бо сей-
часъ малпысьмо и гостей
зъ часта и церковъ борзень-
ко, а школы то ажъ три на
веснѣ будемо жати, въ тогда
намъ бы йно Всеомогущого
о здореве просити. А если
насъ напѣи брати Поляки
выпередать и поставлятъ
костель, въ тойчасъ мы му-
симъ зъ часомъ стати ся
Поляками и нѣколи нашо-
псв. церкви тутъ оглядати
не будемо.

Отже Братя Русины не
зважайте на розличны вѣд-
мовы негодныхъ подшеп-
никовъ и агентѣвъ, але йду-
чи до Виннипегъ вступитъ
до насъ по дорожѣ до Broken-
head, а кождый зъ насъ радо
васъ привитае и погостить
ведля своей можности, а по-
при томъ и щось корыстно-
го довѣдае ся.

Есть мѣжъ нами еще мно-
го Англиковъ, котры для
незнаныхъ намъ причинъ,
радо бы свои фармы спро-
дали и то за дуже таньо.
Много у насъ еще землѣ не
займаюи, а хто бы зъ васъ
братья хотѣвъ собѣ фарму
выбрати и мѣжъ нами за-
мешкати, нехай спѣшитъ до
насъ зъ весною и зъ пѣвною
капзю. Здавъ бы ся намъ
конечно и добрый музыканъ,
щобы загрывъ, най бы собѣ
наша бѣда австрійска зъ
американскою часомъ по-
танцовала.

Поздоровляемо васъ всѣхъ
братьевъ Русинѣвъ, живиливъ
вамъ други Русины въ Бро-
кенгедѣ, Veauséjour, Man.
Canada.

Лука Керикъ.

До дописи д. Луки Ке-
рика, я обовязанъ подати
де-який поясненіи:

Фактъ есть, що я въ часѣ
мого побуту не бувъ ані
разъ на націй колоніи въ
Brokenhead, а то зъ тои
простой причины, що не
стало въ мене часу, хотъ
якъ я бувъ радѣ заѣхати
тамъ, якъ я се и лично д.
Л. Керикѣ обѣцявъ. Не-
только въ Brokenhead, але
ще и на болѣше нашихъ
колоніяхъ я не могъ бути.
До сего часу я еще не бувъ,
кромѣ Brokenhead — въ Go-
nor, Pleasant Name (Stone-
wall), Saltcoats, Beaver Lake,
Grenfell тай и коло самого
Winnipeg въ St. Norbet мен-
шаютъ напѣи люди, а я по-
мимо найцѣрѣйшой волѣ
не могъ бути. Все таки
наиболѣше менѣ жаль, що

не могъ я побачити ся
нашими найстаршими колѣ-
ністами въ Grenfell, але годѣ
— прожю, то еще ихъ по-
бачу, годѣ було, годѣ и
тяжко д. Керикъ. Вы тамъ
на мѣсці, то маєте понитіе,
що значить обѣдговати такы
колоніи, якъ Stuartburn,
Dauphin Yorkton и Edmon-
ton! Та ще не штука свя-
щенникамъ другихъ народ-
ностей йздати, але нашо-
му то таки така сама бѣда, якъ
бы д. Керикъ выбрали ся
въ ти далекы дороги, а въ
дома забули моюнку зъ
грѣшми. А знаете, чому я
на зиму выѣхавъ зъ Канады?
Та скажу вамъ по просту —
не було въ що убраться
тай... тай... йти не було
що... А теперь вы думайте,
чому я до васъ не могъ
заѣхати, тай дорѣкайте менѣ
такими болочими докорами.

Я знаю, що се кождый
человѣкъ на момѣ мѣсці
у нашего народу тикѣи по-
дыки дослужитъ ся.

О. Несторъ Дмитровъ.

НОВИНКИ.

Спростоване.

Подаемо до вѣдомости у-
рядникамъ „Р. Н. Союза“,
що поврѣчна конвенція не
вѣдбуде ся дня 31. с. м.,
але ажъ въ януару. День и
мѣсце подамо въ слѣду-
ющей числѣ.

Повѣсивъ ся на Исусъ Христѣ.

Въ малѣмъ французкомъ
мѣстечку Мазаметт запано-
вало великезворушене. На
площадѣ Нотр-Демъ повѣсивъ
ся якийсь човѣкъ на вели-
комъ крестѣ, що бувъ тамъ по-
ставленъ на памятку мисіи.
Шнуръ обвязавъ самоубій-
никъ Исусови Христови па-
шию, а его уста були при-
стѣпаны къ рѣзъ Христе.
Навѣтъ свой капелюхъ на-
садивъ самоубійникъ Хри-
стови на голову.

Новый вынаходъ

Англійскій электро-тех-
никъ, Камъ, зробивъ новыи
вынаходъ на поли электро-
техники. Мае то бути рѣдъ
телефону, котрымъ однакъ
не устѣи а письменно пе-
редае ся вѣсти. На другѣи
стациі е зновъ вѣдповѣдныи
приладъ, котрый, вмѣсто пе-
редавати вѣсти голосомъ,
пише автоматично на паперѣ.
Зъ концемъ сего року має
бути такий апаратъ вѣд-
данныи до ужатку публѣ-
кн.

Бдите яблока.

Одѣнь ученый Нѣмецъ
водитъ, що хто хочъ
сильный нервы и здор-
мозыкъ, повиненъ якъ най-
болѣше йти овочѣвъ. Пре-
дѣлѣтъ припороучае йти
яблока, бо како, що яблока
мають въ собѣ много фосфо-
ру, котрый причиняе ся
много до будовы нервѣвъ
и мозгу. Яблока такожъ,
твердитъ той ученый Нѣ-
мецъ, причиняють ся много
до травленя. У кого отже
слабый желудокъ, не може
травити, най йти яблоки,
але дозрѣлы и здоровыи яблѣ-
ка. — А може бы и редакторъ
„Свѣта“ пошлѣвъ за пора-
дою того Нѣмца? Пшшучи
на „Свободу“ здало бы ся
ему болѣше фосфору.

„Фри биръ“ въ Африцѣ.

Въ захѣдной части Африки
ростутъ пальмовыи дерева,
котры выдаютъ зъ себе пиво,
подобне до нашего меду до
питя. Але най собѣ зновъ
нѣхто не думаетъ, що выдо-
бути пиво зъ такого дерева
есть дуже легко и скоро.
Треба вдрати ся наисамъ-
передъ на таке дерево ажъ
до верхка, вывертѣти въ
нѣмъ дѣру и чекати що най-
менше 10 до 12 годины, доки
пиво не натече, щобы можъ
порядно винти ся. Но, будъ
якъ будъ, такий дерева при-
дали бы ся и у насъ, а
именно для тыхъ, що то на
„книжку“ любятъ нити. —
Ану, панове салбонисти, по-
радите но нашимъ „удѣ-
лымъ костюмерамъ“ о той
блаженной крапѣ.

— Въ Олифантѣ, Па.

Вже давно истнувала руска
читальня, ба мала она на-
вѣтъ красну библиотечку. Зъ
часомъ однакъ засѣдѣлисе
по троха, бо денекотры на-
совѣстныи люди порозбирали
книжки и не було до нихъ
тати. Щобы зарадити тому
лиху зѣбралъсь минуицѣи
недѣлѣ хлопѣцъ Олифантѣи
въ руской гази и постано-
вили воскресити стару чи-
тальню, та надали ей ями
Маркіана Шапкевича, звѣсно-
го прхильника простого
люду и того човѣка, що
не одно перетерпѣвъ и май-
же зо свѣта пошлѣвъ за тѣмъ,
що поважати ся першій пи-
сати простою народною мо-
вою. На початокъ вписало
ся 46 членѣвъ. Сходины бу-
дуть вѣдбуватись въ домѣ
ч. Ю. Хляка, звѣстнаго на-
триѣта и касіера „Р. Н. Со-
юза“.

литву не палимо и не пересѣдѣмъ, — палимо
за те, що насъ называють еретиками и не по-
випують ся святой церкви, а крестѣтъ ся
якъ хочете. Ясно, що подѣ „святою церковю“,
розумѣла великоруска ерархіа лишь церковну
власть въ си особѣ заключившу ся, болѣше нѣ-
чого. Если однакъ мы замѣтили повѣше, что
патріархъ Никонъ голосѣвъ и боронивъ клер-
кального принципу церкви, якъ высшѣи духов-
ной власти, котрой народъ обовязанъ повин-
ватись, то мы обовязанъ разомъ зъ тымъ пока-
зати, що власть ту, той найвидѣльнѣйшій изъ ера-
ховъ великоруской церкви, бувшій селянскій
сынъ, основувавъ ту власть не на мисіи свои
выше, не на старинной традиціи, але на той
высотѣ образования, на томъ авторитетѣ знаня,
на томъ значѣннѣ образования, яке вѣнъ самъ въ
великой степени посѣдавъ. Въ томъ именно
змыслѣ вѣнъ говоривъ постоянно, що хотъ вѣнъ
по роду Русинъ, але по образованию и вѣрѣ
Грекъ. То его образоване було однимъ зъ на-
лучшихъ плодѣвъ греческого образования того
часу и вѣру православну, освѣчену свѣтломъ
такого образования, называвъ вѣнъ вѣроу грече-
ского въ томъ именно змыслѣ, уважаючи спра-
ведливо пося его поглядъ, представительского
токоп вѣры высшу церковну ерархію и велѣдъ
за тымъ повиненъ ити зѣ стороны народа безу-
словный послухъ и подчинене ся учительско-
му авторитетѣ „святой церкви.“ Зло заклю-
ало ся лише въ томъ, що той учительскій
авторитетъ разъ збудувъ и вмѣсто духовно-
моральнымъ впливамъ на раскольни-
ковъ, вѣнъ впливавъ на нихъ кострами и тор-
турами. Въ наслѣдокъ такихъ варварскихъ мѣръ,

якихъ уживано противъ одной части велико-
русского народа, авторитетъ церкви православной
на Великой Руси бувъ майже разъ на все уби-
тый.

Если такимъ чинѣмъ идеи и стремлѣния па-
триарха Никона не були клерикальными въ томъ
змыслѣ, якъ мынѣи понимаемо клерикализмъ;
если вѣнъ основувавъ авторитетъ церкви на томъ
образованнѣ, якимъ въ ти часы на Велико-Руси
вызначало ся одно лишь высше духовенство
и тоу духовно-моральному просвѣтѣ, яку оно
лишь одно могло дати народѣи, если тотъ оди-
нока образуючо-просвѣтна сила великорусского
народа той эпохи манала до звѣснои самостѣй-
ности и независимости, то зъ того и выходитъ,
что непорозумѣние такой знатной и пересѣдче-
ной историчной личности, якоу бувъ патриархъ
зъ самодержавіемъ царской власти, було не-
минуимъ. Абсолютне правительство московской
державы того часу не могло терпѣти побѣи
себе жадной самостѣйной вѣдъ неп хотъ лишь
въ малѣи степени независимѣи сусѣднои влас-
ти, а въ томъ числѣ навѣтъ и самостѣйной и
независимѣи церкви. Розгравъ ся звѣстна инте-
ресна борба мѣжъ патриархомъ Никонѣмъ, тымъ
хлопскимъ сыномъ, сорозмѣрно въ досѣтъ моло-
домъ вѣдѣ дойшовшимъ до патриаршого пре-
стола и царемъ Алексіемъ Михайловичемъ. Якъ
знаемо, царъ Алексій Михайловичъ вѣдзначавъ
ся добродушностію и лагодностію, и такъ рѣ-
шуче и поважне непорозумѣние его зъ патриар-
хомъ зовѣмъ не було его личнымъ непорозу-
мѣнемъ зъ найвысшимъ срахоу и головоу ве-
лико-русской церкви; а якъ разъ на оборѣтъ.
Оно було непорозумѣнемъ абсолютного прав-
тельства, котре склало ся подѣ деморалѣзуючимъ

вплывомъ татарского ярма и по части пося
татарского образа зъ претенсіями высшѣи ве-
лико-русской ерархіи на самостѣйность и незави-
симость церкви, подѣ котроу она понимала го-
ловно выключно лишь церковный клиръ и ду-
ховный станъ, приймаючи лишь по части на
выглядъ знатѣйшихъ сыновъ церкви зъ высшого
богствъ. Наслѣдкомъ борбы патриарха зъ ца-
ремъ, була передача Никона судови окремого
собора. Той соборъ подѣ головнымъ предѣ-
тельствомъ греческихъ патриарховъ зѣбравъ ся
въ Москвѣ 1667 року, числячи на помѣчь Гро-
ковъ. Патриархъ Никонъ, не зважаючи на свой
великій разумъ и вѣстѣсронне образоване, зовѣмъ
позабувъ на тое, що Греки, здеморалѣзваныи
турецкою [неволею, перестали бути тыми Гре-
ками, якими они були въ красныхъ періодахъ
своей исторіи до завоюваня Константинополи и
унадуку Византии. Рѣвножъ и Русь такъ велика
якъ и мала зовѣмъ не були тыми до монголь-
ского нападу, чымъ они стались опѣси подѣ
деморалѣзуючимъ впливомъ монгольского ярма.
Греческыи патриархи-митрополиты, проводивши
на соборѣ, воднесли ся до непорозумѣня Нико-
на зъ царемъ, або сказавши яснѣше зъ прави-
тельствомъ московской державы, зовѣмъ инакше,
нѣжъ вѣнъ того сподѣвавъ ся. Папѣи Литаридъ,
митрополитъ Газесій, обьявивъ слѣдующе подѣу-
дѣи московскому патриархови: „дѣи головы
московского орла на державномъ гербѣ, непере-
инованныи зъ Царгорода въ Москву, означають
собѣи дѣи верховныи власти въ рѣвнѣи мѣрѣ и
неподѣльно преслугуючы самодержцѣи, а имен-
но: власть надѣ державоу и власть надѣ цер-
квою, зарядъ свѣтскимъ справами и справами

духовными, зъ чого выходитъ, что православный
царъ одѣнь и самъ по собѣ держитъ всяку пов-
ну власть на земли, та что кромѣ одного Бога
надѣ нимъ нема вже старшого.“ — Соборъ осу-
дивъ московского патриарха за спротивлене ся
свѣтскому правительству и зложилъ его зъ па-
триаршого престола. Лишь тогдѣ понявъ одѣнь
зѣ знатѣйшихъ достойниковъ руской церкви,
якъ вѣдносятъ ся до церковного идеалу пред-
ставителѣи той самои „греческой вѣры,“ до кот-
рой вѣнъ себе все приписывалъ, повтаряючи
безустанно: „хотъ я зъ роду Русинъ, але по
образованнѣи и вѣрѣ — Грекъ.“

Зъ усунѣмъ Никона, одного зъ найзнатѣй-
шихъ московскихъ патриарховъ, справа незави-
симости велико-русской церкви вѣдъ московско-
россійской державы була въ концѣи убита. Ве-
ликоруска церковь стае ся попросту частиною
державного организма, и такимъ способомъ зѣдѣ-
сняе ся безповоротнѣи той принципъ цѣлковитѣи
уелѣглости церкви державной власти и свѣтскому
правительству, котрого въ такъ яснѣи и опре-
дѣленѣи формѣ проголошено на выжъ згаданѣмъ
московскомъ соборѣ 1667 року. Зване и стано-
виско московского патриарха вѣдъ того часу за-
чинае тратити всяке значѣне и всякій майже
змыслъ. О патриарсѣи Іоакимѣ, томъ самѣмъ,
котрый на жалобы старо-обрядовцѣвъ вѣдповѣ-
давъ, що палати ихъ не за вѣдмѣнне крестне
знамя, а за непослухъ святой церкви, на-
родъ бесѣдувавъ: „Який зъ него патриархъ!
Жѣи зѣ офѣры, то спати бы ему та йти, пль-
нувати манѣи и бѣлого колпака, а про инше
най его голова не болитъ.“

(Дальше буде).

Безгучий каноны.

Американский полковник Гумберт, вставивший в канон ствольный затвор, безгучный. Вон же, днес можно войны проигнорировать и забивать людей в наименьшего гуку и шмдеру. Артиллерия требует лучше укрытия, чтобы неприятель не мог бить, а тогда не будет знаменитости стрелять. Роты с при стрельбою убиты с бездымного пороха. Примечание таких канон в войну воддствую услугу воюющим, раз, что буде можна докладно команду офицеров, а и оденъ другого не видѣти, бо дыму не е. Гумбертъ каже еще, можъ буде запровадити артилїи и безгучный ручнышки. Що тї люде еще вынайдуць?

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

1. декабря упокоивъ Оппенгеймъ Шурмъ, родомъ изъ Галлицы, Доминицъ, ясельского усту. Неблизко належавъ братства п.м. св. Киріла Стодія въ Mayfield, Pa. членомъ „Руского-одного Союза“.

Вѣсти робѣтничѣ.

New Castle, Pa. Въ ту-той дровотни підвищенію о 10 проц., що до дивувала робѣтничѣ, бо не говорено о томъ. Новопобудована фабрика близъ четверть мильна недоволю буде по-вати робѣтничѣ. Greenville, Pa. По шестичасномъ застою росло ся по новомъ роцѣ вѣ фабрикѣ Atlantic & Steel Co. Буде занято 400 люда. Chicago, Ill. Фабрика-роту и цѣяковъ, котри мунуть злати свои біз-нѣс одно, успокоють ся товаришѣв, маючихъ самый предпріемства, те робѣти они того въ ихъ конкуренціяхъ, а въ цѣли зменшенія въ продукціи и большъ зношенъ торговель-нѣ заграникою. На чо-вового тросту стоить Нью-Йоркѣ синдикатъ J. P. Morgan & Co. Kokomo, Ind. 1600 керѣвъ въ мѣсцевыхъ рѣкахъ и въ Elwood зго-си на предложене ком-ї робити на акордѣ а-ули до робѣты. Въ Нью Йорку сѣтъ 297-робѣтничѣвъ. Зъ нихъ ке 100,000 безъ занятія. имо великого браку ро-шѣвъ, що заняті по-хѣхъ, бюро робѣтничѣ о-дати роботу лишь 841 вѣ мѣс. дец. Alexandria, Ind. Зъ тѣ 8. января зачне ся тѣ по всѣхъ мѣсцевыхъ рѣкахъ, котри затрудня-1,200 робѣтничѣвъ. Manchester, N. H. Pa. завоуванняхъ фабрикахъ у, Stark & Jefferson, вѣ-хѣхъ робѣти 11,000 ро-бѣтничѣвъ, оголошено зни-же платѣ о 10 проц. зъ тѣ 1. январ. Такъ само-лено зъ 9000 робѣтничѣ въ фабрикѣ Amoskeag.

— Patterson, N. J. Въ вар-статахъ William Strauge Co. застрайковали ткачѣ, опира-ючися зниженю платнѣ. Въ Meding Manufacturing Co. застановили такожъ роботу и жадають 10 процентового підвищення. — Milwaukee, Wis. Фа-бриканты паперу зъ дер-жавъ Wisconsin, Michigan, Indiana, Ohio, злучили ся въ одну компанію, щобъ не допускати що разъ большо-го зниженія цѣны за папѣрѣ. Фабрики паперу зъ вѣход-ныхъ державъ маюць такожъ приступати до того тросту. — Въ Indianapolis, Ind. Выбудовано приютъ для о-свобожденныхъ вѣзничѣвъ, де они маюць перебувати такъ довго ажъ не выстарѣють ся имъ работы. — Въ Homestead, Pa. Всѣ стальовѣ булѣ замкненѣ до 27. с. м. Теперь робѣти ся дуже добре. — Rochester, N. Y. Двѣ-ста Италианѣвъ, затрудне-ныхъ при каналѣ Lake Erie, незадоволенѣ зъ платнѣ 12 1/2 цента за годину застрайко-вали та и змусили ще 300 робѣтничѣвъ въ State Book до застановлення работы. Зъ топъ причинъ приказано Ита-лианѣвъ арештовати, однакъ теиерь побѣкутъ ся розру-хѣвъ тѣмъ большѣ, що въ Port Byron выдалено дуже богато робѣтничѣвъ зъ ро-боты. — Дня 23. с. м. водбула ся въ Питсбургу конвенція майнерѣвъ зъ дистрикту Питсбургского. Радпи надъ запровадженемъ однаково платнѣ по всѣхъ майнахъ, але зъ причинъ различныхъ трудностей, зъ якими та справа сполучена, не могли прийти до повного результа-ту. Ухвалено за то побера-ти водѣ робѣтничѣвъ даль-ше по 10 цт. податку, ко-трый призначенъ на удер-жане страйку противъ New York & Cleveland Gas Coal компаніи. — Конвенція компані-тѣвъ и майнерѣвъ, на кот-тѣй мае управлѣннѣи ся платню майнерску на оденъ роцъ дальше, скликала на 15. января до Columbus, O. Зобачимо, якъ погодять ся чи не погодять ся робѣтничѣ зъ панами, бо тѣ остатнѣ напередѣ говорить, що анѣ не снѣтъ ся имъ платни больше за тону, якъ до те-перъ було. — Hazleton, Pa. J. J. Rig-меу, представитель фѣрмы Haddock & Shork крутивъ ся въ тѣй околнѣи за май-нерами до копанель въ Gal-ton Va. До сего часу пра-цювали тамъ чорнѣ, але вод-правили ихъ, бо послѣа пе-рекванія компаніи бѣлѣи робѣтничѣ суть большѣ выт-ревали въ работѣ. — Въ державѣ Нью Джер-зі зложѣнѣ ся трѣть молоч-ный зъ закладовымъ капі-таломъ 15,000,000. — Carnegie, Steel Co. За-думѣе побудовати въ Mun-hall коло Homestead най-большѣи фабрику бѣлонъ бля-хѣ, якихъ ще що до размѣ-ру нема въ Америцѣ, щобъ можна успѣшнѣйше конку-ровати зъ заграничними того рода предпріемствами.

Запрошене.

Мнемо честь запросити всѣхъ Русинѣвъ въ Elmira и въ околнѣи, а такожъ Бра-тѣвъ нашихъ зъ Binghampton и зъ Cross Fork на торже-ственне посвящене дзвона, котре водбуде ся въ Недѣлю днѣ 9. января 1898 р. въ нашѣй рускѣй церкви на Elmira Heights, N. Y. ДЕРЖОВНА РАДА.

Де-що цѣкавого.

— Зъ Лондонскихъ у-лицъ выметуть рѣчно 65 ты-сячъ тонъ смѣти. — Въ Швейцаріи припа-дае одна корчма на 132 меш-канцѣвъ. — Въ одномъ костелѣ въ Чикаго водбувають свое бо-гослужене жиды и баптис-ты. Жиды въ суботу а ба-птисты въ недѣлю. — До купы, Русины, до „Р. Н. Союза“, а буде въ насъ свѣла! — Поставити собѣ зъ новымъ рокомъ присту-пѣти кончѣ до „Союза“. — Знайте, що чотыри до-бре редактованыхъ газетъ суть сильнѣйшѣ, якъ 1000 багнетѣвъ. — Недавно въ Sacramento, Cal. умерла 119 лѣтна Ні-герка. — Наибольшѣи дѣяментъ на свѣтѣ есть въ Лондонѣ. Якъ бп хто мавъ 5 миліонъ дол., то може го купити. — Въ Иѣмечинѣ выхо-дитъ большѣе якъ 5500 ча-сописей. — Клей выробляють зѣ старѣи шкѣры. — Монахинѣ по перед-мѣстѣхъ Мондону ѣздѣтъ на байсиклахъ. — Въ Англіи 6,220 же-лѣзнодорожныхъ стѣцій (дѣпѣ). — Именъ Hoffman етъ въ Питсбургу около 750. — Въ одномъ Париж-скомъ шпиталю можна ви-дѣти цѣкаве дѣти. Якъ на-родило ся, то важило 5 а по кількохъ рокахъ 60 кі-льограмѣвъ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

ВОДПЛАТИВЪ.

Нанѣ ударивъ хлопца лѣ-скою по плечахъ за тѣ, що хлопъ батономъ стягнувъ осла. Хлопъ поскромѣвъ ся по плечахъ, обернувъ ся до осла и знявши капелюхъ сказавъ: — Не знавъ-емъ того, що пацѣ оселѣ маюць такъ до-брыхъ прѣятелѣвъ мѣхъ па-нами.

ВѢ СУДѢ.

Судія: — Но теперь ска-жѣтъ менѣ, чѣмъ васъ хотѣвъ обжалованѣи перекупити, щобысьте нѣчого передѣ су-домъ не збѣивали? Чѣмъ вѣнъ вамъ хотѣвъ заткати губу?

Свѣдокъ: — Двома новы-ми сорочками и старыми штанами.

ЗАПЛАТА.

Швецъ подае пановѣ ра-хунокъ.

— Чисъ нѣчого еще не доставъ? — пытае панъ.

— Достѣвъ-емъ два штур-хандѣ водѣ пана экономѣ, прошу леного пана, — вод-повѣдае швецъ.

НА ДОРОЗѢ.

Гарасень: — Слава Иису-су Христу, а где идете куме?

Гроцъ: — На вѣхъ вѣковъ, но горѣвку.

ВѢ СУДѢ.

Судія: А вы пощо при-несли тую палку зъ собою?..

Обжалованѣи: Та бо ка-зали менѣ, щобымъ поста-равъ ся о средства обороны..

Докторъ: — До чорта, я-кѣ-жъ худоба сперевертала зновъ менѣ паперы?

Служницѣ: — Панѣ до-кторова, прошу пана!

Хто хоче читати правдиво хлопску газету та довѣ-датись якъ тамъ братѣ въ краю борють ся зъ своими ворогами, нехай запише собѣ газету: „СВОБОДА“.

Коштуе \$1.50 на роцъ. *Платити треба напередъ. *Замовляти можна черезъ редакцію „Свободы“.

Друкарня „Свободы“ вы-готовляе дуже точно, скоро и дешево всякѣ рѣчи, якъ: тикеты на балѣ, выравки; статуа для Братствъ; во-дозвы, листы и въ загалѣ всякѣ рѣчи входячы въ кругъ дѣлѣния друкарнѣ, въ мо-вахъ: рускѣй, польскѣй и словацкѣй.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ 214 W. Lloyd, Str. — SHENANDOAN, PA. — *Рускѣй готель.*

Чи вы вже люде не пе-рестанете ходити по чужихъ готельяхъ и спомогати своимъ центами другѣи народности? Та по що шукати чужихъ богѣвъ! — Дивѣтъ добре по Шенандорѣ, а певно знай-дете своего чолѣвѣка, въ ко-трого и вино и виска и пиво и темперъ и другѣи добры и все свѣжѣи напитки, а услуга чемна, бо все-жѣ то у Ру-сина. А ще якѣй то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жѣ то Антоній Онущакъ. Пу и якъ-жежѣ не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Ру-сины въ Шенандорѣ омпна-ли того щирога Русина.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ *Іосѣфа Осеняка* въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

Чи знаете хлопцѣ, що Іосѣфъ Осенякъ мае готель на River Str. коло рускои церкви въ Олифантѣ? — Ану идѣтъ подивитися, якъ красно у него. Сѣля красно на забавѣ. Пиво и всѣи пшныи напитки все свѣжѣи, ажъ мило выпити и забавити ся у своего.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER 421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.

Хочѣтъ мати красну фотографію, вѣр-ный портретъ, зайдѣ до того фотографа. Берташъ зѣ сѣмью зайдѣ зъ жѣнкою до него, дай ся зѣпнѣти, а будѣтъ мавъ на цѣлѣ жѣте памятку. Мавъ лѣду дѣти-кай фотографовати у него, а будѣтъ мати красныи образъ. Сѣтъ у Васѣ брат-ство, най зайдѣ до того фотографа, а водѣ Васъ зробѣти фотографіи и портрѣты, якъ хочѣте. — У него рѣжпородѣи фотографіи и портрѣты можна замовити и то не дуже умиркованѣи цѣнѣ. — За роботу гарантуе.

РУСКА ГРОСЕРНѢ!

Нашъ чолѣвѣкъ честный и порядный

Яковъ Гамбалъ

въ OLYPHANT, PA. на Race Str. мае сторъ. Достанете у него все потрѣбне до жѣти, а все свѣжѣе, добре и деше-ве. Всюды вже люде зрозумѣли, що треба у своего брата, а не пейсѣтыхъ дра-бѣвъ спомогати.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS

Лазора Сиротѣя, 48 Washington Str. YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазора Си-ротѣя? Вѣнъ мае красно зарядженный сторъ, грѣсер-ню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, та-ню и безпечно. Продае такожъ шифкарты на всѣ лѣни. Хто изъ земляковъ хотѣвъ бы водѣхати до старого краю, нехай зайдѣ по дорожѣ до Сиротѣя и купити собѣ шифкарту у него а вѣнъ водпровадитъ его ажъ на шифѣ.

На що давати ся здерати жидовскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣтъ до своего!

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИЧІЙ. 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалѣкъ рускои плѣбины.

Добрый вечеръ дружѣ мой! — Добрый вечеръ, свѣтъ! А куда такъ сѣбѣише? — До Талпаша, братѣ!

Що за Талпашъ? Зѣдаки вѣнъ? — Та-жѣ крапѣи пѣпѣи мѣлѣи — У него всѣ Русины — Подкрѣпляютъ силы!..

— Що за бриндѣа и пиво тамъ! — Обходѣтъ ся файно! — Обслугѣе якъ братамъ! — Танѣи надѣвѣчалѣи!

На що вамъ Русины зъ Ше-нандоа самымъ голити ся а опѣсѣа ходити зъ порѣзанымъ лицѣмъ, коли на 338 W. Centre str. естъ РУСКА ГОЛЯРНѢ

Игнатіи Мучки

и Андрея Тарбаи.

Тамъ оголятъ васъ глад-ко ще и намастѣтъ бѣиру-момъ, а якъ острѣжугъ и напомадуютъ, то не повѣты-дасте ся навѣтъ першого американского джентель-мена.

Юліанъ Коньстаньскіи (JULIAN KONYSTANSKI) 420 W. Pine st. ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рус-кѣй. — Найлучшѣи напитки можна ту достати, якъ: пи-во на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатувку, горѣвкѣи досконалыи, цѣгара дуже добры.

Слѣшѣтъ Братѣ Русины до своего братчика Юлька.

Одинока руска бучерня на цѣлѣ мѣсто на Second str. на про-тивѣ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Троха-новского. въ Mt. Carmel, Pa

Въ каждой хвилѣ свѣжѣе мясо всякого рода. И волове и тѣлячѣ и вѣпровѣ. Ану газдынѣ не волѣчѣтъ ся по чужихъ — мае своихъ!

THOMAS A. ULJACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAN PA.

Гей темперансы, читайте! Хто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вѣйсѣ бир-у въ бутелькахъ най зайдѣ до туртовного склада Т. Улячка и п. Райткѣвича а певно не пожалуе. Ану попробуйте!

Юстѣнъ Кузмѣякъ. Рускѣй готельничѣи въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

На розѣ коло рускои цер-кви естъ готель нашого Русѣна Юстѣна Кузмѣяка. Кромѣ того, що въ готелю каждый може достати чистѣ помѣш-канѣи и чѣмну услугу, то тамъ естъ ще галѣа обширна и гарна на цѣлѣ мѣсто, въ котрой водбувають ся балѣи и братѣкѣи мѣтинги. — Идѣтъ до своего — не спомогайте чужихъ!

Если кто має гадку осѣсти зъ весною на фармѣ въ Канадѣ, най напише до мене, а опишу ему докладно, що мае робити, якъ хоче тамтудѣи выбрати ся. Нашихъ людей зъ Галлицы и зъ Буковины ты-сячки осѣли на добрыхъ земляхъ. И зъ Пенсильвеніи вже колька родинѣи роспо-чали тамъ газдѣвство. — Корыстайте люде зъ доброй способности. Ту по майнахъ нѣчого не добробѣте ся. Адреса моя: Rev. Nestor Dmytrow 89 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

З И М А Н А Д Х О Д И Т Ь! ЗДОРОВЛЮ ЗАШКОДИТЬ! Не зашкѣдитъ однакъ, бо можете купити собѣ въ великомъ шторѣ PETER-A STIEF-A оверковѣ за \$3.00 и дорожше — тепло убрѣне за \$3.00 и дорожше и всѣ дру-гѣи рѣчи достанѣмъ ту тунѣше, якъ въ инѣомъ шторѣ. ПРИХОДѢ А ПЕРЕКОНАЕШЬ СЯ. P. A. Stief MAMMOTH CLOTHING HOUSE 11, 13 & 15 NORTH OAK STR. MT. CARMEL, PA.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st. Наибольшѣи рускѣи компанічный сторъ въ Аме-рицѣ. Заложѣнъ ще въ роцѣ 1889, а теиерь побольшѣенѣи, украшенѣи и на ново урядженѣи. Новый дѣмъ великѣи, красныи, котрый компанія ку-пила 1896 року за \$18,000 показуе, що може ком-панічна робѣта. — Всѣ ро-зумныи Русины належать до топъ компаніи, купуютъ зѣ своего власно-го стору значѣи, спомогаютъ самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумѣю \$2000. Заряджае нѣмъ: Теодоръ Федѣко

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. Геренчака и Ф. Михаль-ского. въ Jersey City, N. J. 38 Green Str. Каждый Русинъ идучѣи зъ краю, чи до краю, або мающѣи яку потребу въ Нью Йорку, чи околнѣи, повинѣтъ всту-пѣти до того готеля, бо: Тутъ достанѣе найздоровѣишѣи и найтанѣишѣи напѣткѣи вся-кого рода. Достанѣе почѣлѣтъ танѣишѣи, чистѣнѣишѣи и безпѣчнѣишѣи. Понѣже зъ того готеля лѣтъ пару вре-мѣи дѣи пенсильвеніиского, лѣтѣиского и пеннѣлсѣиского дѣи, а такъ-жѣ дѣи зѣмѣи стрѣткари роздѣлатъ ся по цѣлѣмъ жѣтѣи и околнѣи, якъ Newark, Вуонѣеи и т. д. Ферѣи до Нью Йорку и Брук-лина такожъ подѣи носѣмъ. Въ томъ готелю порѣчатъ вамъ безп-ла и по-де тану шифкарту купити, а если не знаѣте, то запрогадѣтъ васъ окол-но на дѣпо, або на шифѣу та загалѣи да-дутъ всяку добру раду. Въ готелю томъ е такожъ цѣкрасна галѣа на мѣтинги, забавѣи и весѣли.

Н. FEINBERG, ЗЕГАРМІСТРЪ и ЮВІЕРЪ. Мае свой великѣи складъ въ рускомъ дѣмѣ, коло руского стору на Shamokin Str. въ ШАМОКІНѢ, ПА. Направляе зѣгарки дуже добренѣанѣи. Мае та складъ великѣи выборѣи зѣгарковъ золо-тыхъ и сѣреб-ныхъ и спро-дае по дешевыхъ цѣнахъ. M. ROTHSCHILD, 642 E. Sunbury St. ШАМОКІНЪ, ПА. Великѣи складъ всякого рода убрѣнѣи. Для старѣишѣи и для дѣтей. Капелѣи хѣи, шапки и всякѣи другѣи рѣчи того рода въ наильп-шѣомъ гатувку, въ низькихъ цѣнахъ.

ПАНЪ ПРОФЕСОРЪ ЗА МОРЕМЪ.

Образокъ зъ емиграціи житя.
НАПИСАВЪ
ПЕСТОРЪ ДИТРИХЪ.

(Конецъ).

Анѣ словомъ не вѣдоувавъ ся профессоръ. Вхопѣвъ за капелюхъ, выбѣгъ на улицу и проклинавъ долю свою. „Якъ то? то я маю йти на роботу, за наймита?“ По-крутивъ ся профессорско колька день по мѣстѣ, цѣнты розкотили ся, въ кишени вже лишъ три доллара. Овъ, бѣда, схаменувъ ся профессоръ, хотъ нашъ Галичанинъ ажъ тогды схамене ся и плаче, якъ нѣчого въ кишени нема. Шо ту робити? Вернути нема за що, вѣсти незадовога не буде що. Може бы де на писара до канцелярии взяли, трудно, бо не выѣ по англійски. Зъ нѣкимъ не розмовитъ ся, — нѣ рады, нѣ порады!

Нѣчого нѣгде не пише профессоръ, встыдае ся писати. Походивъ же такъ зъ день, а вѣдтакъ зайшовъ до знакомого тай слово по слову, згодивъ ся пойти на роботу.

— Отже такъ говорю, — вѣдоувавъ ся знакомый, — Прийди завтра до канцелярии, достанешъ билетъ и картку тай поѣдешъ.

Дѣставъ панъ профессоръ билетъ и картку до топ компани, де мавъ достати роботу, вѣвъ на зельзницю и поѣхавъ.

Тренъ гонитъ, якъ скаженный. Вагоны повны, набиты подорожными. Люде веселы, жвавы, охочы, только панъ профессоръ сидитъ въ кутѣ, голову спертъ о руку и думавъ собѣ: Куда я ѣду, що мене тамъ чекае?

Двѣ doby гонивъ тренъ.

Хто зѣвъ, встаетъ, засуває крѣсло подъ столъ и выходитъ. Нашому профессору якось не смакувала та ѣда. Якесь мясо мало выпечено, кава не така, якъ дома — и все якось не такъ смакуе. По год. 1. пошли знову въ до работы. Безъ вѣддыхъ роблять до 6. години, вертають на вечеру, а коло 9. години йдуть спать. Три разы денно ѣдять работники англійскыя мясо, зарабатують до 2 долларѣвъ денно, але вже роблять, якъ въ горячцѣ. Профессоръ нашъ не могъ довше выдержати. Цѣлый тыждень, якъ въ пеклѣ, цѣлый тыждень рано не може поддвинути ся, такъ кости болятъ. Зѣхлявъ хлопско, якъ поеный конь, и не може далше, не потягне далше, хотъ бѣи, на смерть забѣи. Лежитъ профессоръ у вагонѣ, не йде до работы, не годенъ. Здае ся, нѣчого ему не хбуе, а встати, рушити ся не може. Цѣле тѣло, якъ бы кто збивъ. Шо ту робити? Вернувъ бы до Winnipeg, та грошей нема, далеко, билетъ богато коштуе. Надумавъ ся профессоръ и порѣшивъ телеграфувати до своего знакомого по грошѣ. Пошловъ на телеграфъ и написавъ на жовтой картцѣ троха вже зъ англійска такъ: hroszys place. Do Winnipeg прийшовъ телеграмъ и стояло написано: „choroszy place.“

Читае знакомый профессоръ и гадае собѣ: дякувати Богу, що хороше мѣсце трафило ся бѣдакови. Чекае профессоръ на грошѣ коль-

лову вѣхъ и все, що его окружае. Коло канцелярии стоить будка, тамъ Хинецъ пере и прасуе бѣде для работниковъ. Опи прецѣ въ недѣлю убрають ся, якъ найпершій джентельменъ. Для нашего профессора выдавалось те все неприроднымъ, штучнымъ. Якъ покѣнчуть работники роботу въ одномъ мѣсци, заѣздае льокомотива и перевозитъ тѣ мешкани на друге мѣсце.

На другій день рано дѣставъ каждый свѣжий работникъ лопату и джаганъ и пошли до работы на секцію. До 12. год. въ полудне бють джаганами, ажъ искры сыплють ся, мечуть лопатами землю, ажъ порохъ подносятся ся. Профессоръ почервонѣвъ, зѣпрѣвъ, ледвы дыхае. О 12. год. вѣ шнуромъ пошли на обѣдъ. Довгий столъ накрытый чистенькимъ обрусомъ. На столѣ повно тарелѣвъ, тареликовъ, мисочокъ подовговатыхъ, округлыхъ — збанковъ зъ молокомъ, зъ водою — такъ густо то все понаставлявано, що трудно было бы до шпильку ткнути. Повмываний чистенько работники зашли за столъ. Кухаръ приѣвъ полумисокъ зъ мясомъ, другій зъ бульбами и подавъ тому, що спѣвъ на розѣ. По черѣ набравъ собѣ каждый на свой тарѣль и тихенько почалася ѣда. Коло каждого работника поставивъ кухаръ горнякно чорнон капы, вѣдтакъ прийшли ще якисъ нѣбы наливники зъ яблочками. Тихо и чменно заковують ся Американцѣ при обѣдѣ, хотъ який то крикливый народъ. Нѣчого не чути, лише часомъ хтось зажадае цукру, соли, або молока, и то шепеннымъ шепотомъ: May I trouble you for the salt?*)

Хто зѣвъ, встаетъ, засуває крѣсло подъ столъ и выходитъ. Нашому профессору якось не смакувала та ѣда. Якесь мясо мало выпечено, кава не така, якъ дома — и все якось не такъ смакуе. По год. 1. пошли знову въ до работы. Безъ вѣддыхъ роблять до 6. години, вертають на вечеру, а коло 9. години йдуть спать. Три разы денно ѣдять работники англійскыя мясо, зарабатують до 2 долларѣвъ денно, але вже роблять, якъ въ горячцѣ. Профессоръ нашъ не могъ довше выдержати. Цѣлый тыждень, якъ въ пеклѣ, цѣлый тыждень рано не може поддвинути ся, такъ кости болятъ. Зѣхлявъ хлопско, якъ поеный конь, и не може далше, не потягне далше, хотъ бѣи, на смерть забѣи. Лежитъ профессоръ у вагонѣ, не йде до работы, не годенъ. Здае ся, нѣчого ему не хбуе, а встати, рушити ся не може. Цѣле тѣло, якъ бы кто збивъ. Шо ту робити? Вернувъ бы до Winnipeg, та грошей нема, далеко, билетъ богато коштуе. Надумавъ ся профессоръ и порѣшивъ телеграфувати до своего знакомого по грошѣ. Пошловъ на телеграфъ и написавъ на жовтой картцѣ троха вже зъ англійска такъ: hroszys place. Do Winnipeg прийшовъ телеграмъ и стояло написано: „choroszy place.“

Читае знакомый профессоръ и гадае собѣ: дякувати Богу, що хороше мѣсце трафило ся бѣдакови. Чекае профессоръ на грошѣ коль-

лову вѣхъ и все, що его окружае. Коло канцелярии стоить будка, тамъ Хинецъ пере и прасуе бѣде для работниковъ. Опи прецѣ въ недѣлю убрають ся, якъ найпершій джентельменъ. Для нашего профессора выдавалось те все неприроднымъ, штучнымъ. Якъ покѣнчуть работники роботу въ одномъ мѣсци, заѣздае льокомотива и перевозитъ тѣ мешкани на друге мѣсце.

*) Чи могу васъ трудити о соль?

ка день, нема и нема. Телеграфуе другий разъ, але его телеграмъ не заставъ адресата въ дома. Чекае ще колька днѣвъ та вкѣнци и не стало ему терпцю. Выплатили профессорови за 6 днѣвъ 6 долларѣвъ, дочислявъ вѣнъ до той сумы ще своего доллара, отже мае разомъ ажъ сѣмъ. Шо ту зъ такою „величезною“ сумою почати? До Winnipeg не заѣде, ту не буде довго жити, а робити не годенъ, въ жаде съ способъ не годенъ. Порахувавъ профессоръ добре и вышло зъ его рахунку, що якъ бы поѣхавъ за тѣ грошѣ, то ще мусѣвъ бы 30 миль австрійскихъ ити по апостольски до Winnipeg. Нема нишоп рады, треба такъ робити, якъ можна. Поѣхавъ зельзницею, поки було можно, поповъ пѣхотою доки було треба. А що мавъ здоровыя ноги, то 30 миль за 5 днѣвъ вчистивъ, якъ нѣчого. Якъ вѣнъ пошовъ, де почувавъ, що ѣвъ, то вже вѣнъ лишъ самъ значе, нѣкому не хоче оповѣдати. То лишь одно знаемо, що зайшовъ до Winnipeg и ставъ передъ своимъ знакомымъ дуже змученый, дуже збѣдженный тай цѣлый подрапанный.

Лыпочивъ профессоръ, выльнѣвъ ся за тыждень тай зновъ прийшло то прокляте пытане: що далше?

— Знаешъ ты що? — каже разъ до него его знакомый, — ты товарищу, парохин не засиджуй, треба подумати о якѣйсь работѣ.

Профессорови ажъ горячо зробило ся, якъ почувъ про роботу. — Страхъ, якъ боявъ ся работы.

— Я знаю, — каже далше его знакомый, — тобѣ тяжело было робити при зельзницѣ, бо ты не привыкъ, але въ фармера не тяжка работа, рѣжна работа, якъ при господарцѣ, то ты вже не будешъ нарыкати.

Приставъ профессоръ. Думаетъ собѣ: або то я не робивъ при господарцѣ, або то я сноповъ на вакаціяхъ не возивъ? Пошловъ профессоръ до фармера на работу. Першого мѣсяця 15 долларѣвъ, а потѣмъ подвысичить платню, якъ буде добре работати.

Колька мѣсяцѣвъ не было и чутки про пана профессора. Ажъ десь позовою осечнею приходитъ профессоръ до мѣста. Нѣхто бы его не познавъ. Змужнѣвъ, здоровый, такой клопъ, якъ дубъ.

— А що далше? — пытае ся его знакомый.

— Якъ то що далше? Пороблю ще зъ рѣкъ, зароблю грошѣ, оженю ся и поѣду на свою фарму — отъ что далше.

— А профессоромъ вже не хочешь бути?

— Отъ не згадуй, бо самому встыдно...

НОВА Польско--руско--словацка антика

145 Oak str.
въ MT. CARMEL, PA.

Въ новѣй нашѣй антицѣ вы можете достати всего, чого лишъ собѣ зажадае а что входить въ обсягъ антикарства. Для словянскихъ людей сесия антика дуже великою ваги, бо тамъ можете розмовити ся рѣдною мовою. Тамъ можете достати и доктора.

Въ каждомъ часѣ можна достати такъ горячъ якъ и зимный перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солидна. Особный покой для родины. — Найлучшй вина, пива, ликеры, виски и все возможный напитки. Цѣна дуже мала. Препоручае ся всемъ сюреставрацію, а передовѣсьмъ приѣздымъ. Пишучий сей авертайсментъ ручить за Тромейтера.

Steam Laundry.

Мае сорочки, ковѣрики, маншеты и другыя рѣчи до прання, то занесѣтъ до Mt. Carmel Steam Laundry. Вѣдъ сорочки 10 цѣнт., вѣдъ ковѣрика 2 цѣнт., вѣдъ маншетоу 4. цѣнт. — Офѣсъ той есть за Righter's-овымъ шторомъ зъ-заду.

Если хто потребуе конѣ и керичи на весѣля або похороны може достати по дуже низькой цѣнѣ у:

Robertsons Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

J. LIACHOWICZ

(I. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литовскій zegar-
мистръ и ювелиръ

Великы направы zegar-
гарковъ выконуе точно, таньо и въ короткомъ часѣ и за наплавъ гарантуе. — Мае ла складъ великый вы-
бѣръ zegarковъ золотыхъ и сѣрныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту каждого zegarka гарантуе. Оручки слюби, якъ хто купуе достаетъ въ подарунокъ гарный будильникъ.

Стѣнный zegary дае на выплатъ.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
O. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлучшй товаръ, спроважованый впрѣсть зъ найпершихъ складѣвъ. — Майже всехъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожъ одяга майнерскыя и посылаетъ грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и безопасно.

Свой до своего — а до чужого не пхай ся. Жидѣвъ омывайте зъ далека!

Гавриилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣжѣ добре пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлучшого гатунку

Братя! замовляйте у своего!

РЕСТАВРАЦІЯ и КА-
ВІЯРНЯ.

* TROMETTERS *
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Свѣдана, Обѣды, Вечери.

Въ каждомъ часѣ можна достати такъ горячъ якъ и зимный перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солидна.

Особный покой для родины. — Найлучшй вина, пива, ликеры, виски и все возможный напитки. Цѣна дуже мала. Препоручае ся всемъ сюреставрацію, а передовѣсьмъ приѣздымъ. Пишучий сей авертайсментъ ручить за Тромейтера.

Въ каждомъ часѣ можна достати такъ горячъ якъ и зимный перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солидна.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.
Всякий потрібный рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскыя и звычайный можна купити. Посылае такожъ грошѣ до всехъ частей свѣта, скоро, таньо и безопасно
Продае шифкарты.
Не вѣдъ нынѣ вже знаютъ люде солидного председателя „Союза“.

Хто хоче справити яку оѣтру до своей церкви нехай ся зверне до найсолѣднѣшого и найлучшого
Руского товариства для вырѣвъ и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.
ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБѢ НА СКЛАДѢ:
напечники, стихари, поясы, обруссы, или-
тоны, фелоны, епитрахиль, образы, пла-
щаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы,
книги церковныя и взагалѣ всякыя рѣчи
потребны до ужитку церковного.
ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.
При замовленяхъ на больше якъ 100 злр.
а. в. вѣдповѣдний опустѣ (рабатъ).
Всѣ рѣчи выконченыя списло посля припи-
совъ гр. кат. обряду. Товаръ приходитъ
на мѣсце призначеня найдалше за мѣ-
сяцъ вѣдъ часу замовленя.
Товаръ высылаеъ лишь за поперед-
нымъ присланемъ належитости, або за
послѣплатою (C. O. D.).
Адресуйте такъ:
„Товариство для вырѣвъ и торговлѣ ризъ
церковныхъ“ въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA
ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выбляе
25.000 бочокъ мѣсячно.
Пиво одного зъ наибольшыхъ броварѣвъ
въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть
вольне вѣдъ всякихъ примѣшекъ, и для того
есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и той
самонъ доброты и прѣмного смаку и есть спора-
джане подѣ зарядомъ одного зъ найздѣ-
бѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.
Выбляе въ найлучшѣмъ гатунку Porter
and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout
and Porter in Vaults.
Салонѣсты и приватный родины повинны
замавляти пиво лишь въ броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Руска бучерня.
— RUSSIAN MEAT MARKET —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.
напротивъ National Bank.
ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТЪ ПА
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКЪ
Звѣстного руского патриоты.

Гей рускый господинъ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по что тягати ся за чужими, коли у своего Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тамъ въ Олифантѣ есть вашъ рускый бучеръ Кузьма Свала. Мае вѣнъ свѣже, добре, тавне мясо всякого рода. Розвозитъ въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣтъ до него и попробуйте вѣдъ него купувати мяе, а певно не пожалуете!
Есть се наилучше заосмотреный зѣ всехъ шгоровъ во всехъ потрібный товары и всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.
Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, найспѣшнѣ до своего руского штору. Особенно напий газдынѣ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмудѣвъ спомагати? Идѣтъ до своего.

Читайте и уважайте
Станъ и огляни
возы для бучерѣвъ, грѣ-
никовъ, голсельниковъ,
розвожена пива) и роз-
ный другы, роблений зъ
лѣпшого матеріалу и
лѣпшой работы.
Головные ковальство
Спеціально выбрабля-
ся желѣзныя плоты, и о-
рождения надгробниковъ.
J. B. Zimmermann
Cor. Independence and
Market st.
SHAMOKIN, PA.

Dr. F. J. Meel
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chestnut str.
Одинокий лѣкаръ, славяны
на цѣле мѣсто. Лѣчать
каждый хоробы советно и въ
роткомъ часѣ. Особливо
арфоганный лѣкаръ въ
важъ положенихъ. Го-
рѣтъ по англійски, по ру-
си и по польски. Горячо по-
чаемо сего знаменитого д-
тора, напимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦІЯ ПОХО-
РОНѢВЪ.
Выплавъ такожъ керичи на
ропы, хрестини и весѣля по
низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потреб-
ного.

СВОЙ ДО СВОЕ
Еремъ Лучковъ
E. INDEPENDENCE near VINE ST.
въ Шамокинь, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ.
Чистенький тамъ готель
всякими выгодами. Па-
вино, виска, темперъ и дру-
напоѣ все свѣжѣ и на-
лѣпшого гатунку. Услѣ-
чевна и солидна. Складъ
великий и малый посля в-
добы.
Люде! Уже часъ покину
чужихъ, а пора вже себе
мыхъ подпомагати.

William D. Chmielewski
231 E. Centre str.
SHENANDOAN, PA.
Панове салонѣсты зъ П-
надорѣ и все, що хочете
бути для себе виски, пи-
темперу въ большѣй скѣ-
кости, зайдѣтъ до В. Хм-
льовского и замовляйте
питки у него. — Най-
зараблѣють зъ васъ чуж-
дайте заробити суму, бо
Хмѣльовскій честный и спе-
ведливый чоловікъ — „С-
боду“ пренумеруе.
Купуйте у него!

Dr. John Szlupa
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтня
тѣла дае ему спосѣбность стати добрымъ
лѣкаремъ. Лѣчать усѣшно всякого
хоробы. Мае такожъ свою власну аптеку
въ которой выбрабляютъ ся дуже добры
помѣщи лѣкарства.
Розмовитъ ся по рус-
литовски, по польски и
англійски. — На цѣлѣй о-
лицѣ знаютъ добре Ш-
паса!

Учѣте ся, братя мои!
Думайте читайте,

И чужому научайтесь,
И своего не дурайтеся!
Т. Шевченко.

Всюды явѣчать ся правда,
Всюды пануе брехня,

Въ вашихъ лишь сердцахъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.